

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

L E G E

pentru modificarea și completarea Legii nr. 307 din 21 noiembrie 2013 pentru ratificarea Convenției cu privire la construirea și exploatarea unui Centru de cercetare

în domeniul antiprotonilor și al ionilor în Europa,
semnată la Wiesbaden la 4 octombrie 2010

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale

Centrul de cercetare în domeniul antiprotonilor și al ionilor în Europa (denumit în continuare centrul FAIR) este printre cele mai mari proiecte cu acceleratoare din lume pentru științe fundamentale și aplicate. Centrul FAIR va deschide oportunități de cercetare fără precedent în domeniul fizicii hadronice, nucleare, atomice și plasmei precum și unui mare număr de domenii de cercetare aplicată. Este larg acceptată ideea că proiectul tehnic remarcabil și posibilitățile centrului FAIR vor asigura unicitatea sa din punct de vedere științific pe termen lung.

Prin semnarea Convenției cu privire la construirea și exploatarea centrului FAIR, România a devenit, la 4 octombrie 2010, stat fondator alături de Finlanda, Franța, Republica Federală Germania, India, Polonia, Federația Rusă, Slovenia și Suedia. Ulterior, Marea Britanie a devenit partener asociat la realizarea acestui proiect care se construiește lângă Centrul Helmholtz de Cercetare pentru Ioni Grei (GSI) la Darmstadt, în Germania.

Construirea și exploatarea centrului FAIR a fost încredințată unei societăți cu răspundere limitată care se supune legislației germane, în măsura în care nu există prevederi contrare în cuprinsul Convenției. Societatea este denumită „Centrul de Cercetare în domeniul Antiprotonilor și al Ionilor în Europa GmbH” (FAIR GmbH) și are sediul înregistrat în Darmstadt.

Parlamentul României a ratificat Convenția FAIR prin legea nr. 307/2013 și a desemnat Ministerul Educației Naționale ca autoritate responsabilă pentru aplicarea ei. Ministerul Educației Naționale a devenit acționar la societatea FAIR GmbH unde deține 1,16% din capitalul subscris.

Costurile de construcție pentru versiunea inițială pe module (MSV) au fost preconizate a se ridica la 1.027 milioane de euro (la nivelul prețurilor din ianuarie 2005), la care se adaugă costurile suplimentare legate de locație în valoare de 95 milioane euro (prețuri 2005) ce sunt suportate de Germania. De asemenea, conform Convenției FAIR, construcția MSV trebuia finalizată în 2018.

La momentul semnării Convenției FAIR, România s-a angajat să contribuie, în numerar și în natură, cu suma de 11,87 milioane euro (la nivelul prețurilor din ianuarie 2005) până în 2018. Angajamentul financiar al României este repartizat astfel: 1/3 contribuție în numerar, 1/3 contribuție în natură la accelerator și 1/3

contribuție în natură la experimente.

Realizarea centrului FAIR a întâmpinat dificultăți serioase după o perioadă inițială cu activități de pregătire și construcție realizate cu succes conform planificării.

În toamna anului 2014, conducerea FAIR a raportat Consiliului FAIR o serie de riscuri apărute în implementarea proiectului de execuție a centrului FAIR. Drept urmare, Consiliul FAIR s-a angajat la o examinare atentă a stadiului proiectului, fiind hotărât să rezolve aceste dificultăți. Mai mult, a luat în considerare faptul că planificarea unei astfel de infrastructuri de cercetare, ce nu a mai fost construită înainte și care depășește frontiera tehnologică, nu putea fi atât de precisă la momentul inițial al proiectării ei precum multe alte proiecte de construcție civilă, cum sunt școlile, spitalele, etc. Conducerea FAIR a fost mandatată de Consiliul FAIR cu sarcina de a prezenta o analiză critică a creșterii de costuri, un calendar realist și diferite scenarii de realizare a proiectului.

Precizăm faptul că, în conformitate cu prevederile Convenției FAIR, Consiliul FAIR este adunarea acționarilor formată din reprezentanți numiți de fiecare parte la tratatul internațional.

Conducerea FAIR a transmis membrilor Consiliului FAIR, la 4 februarie 2016, un document detaliat care prezintă motivele pentru creșterea costurilor și întârzierea în realizarea proiectului. În timp ce motivele pentru această evoluție nedorită sunt diverse, ele sunt dominate de aspecte legate de construcția civilă, cu origini atât interne cât și externe proiectului.

Motivele principale de natură externă au fost generate de interpretarea mai strictă decât inițial anticipată a autorităților competente în materie de reglementări pentru incendii și protecția radiației, ce au condus la necesitatea de a face schimbări extinse în proiectul construcției civile. În al doilea rând, în timp ce specificațiile tehnice detaliate pentru infrastructura științifică au progresat, au fost identificate nevoi suplimentare pentru modificări ale proiectului.

Pe de altă parte, motivele de natură internă au fost legate de dificultăți în atingerea eficienței optime de guvernare a proiectului de realizare a centrului FAIR. Toate acestea, coroborate cu cererea de majorare a onorariilor proiectanților datorată reproiectării, au condus la creșterea costurilor de construcție civilă și întârzieri considerabile în execuția proiectului.

În urma acestui document, Consiliul FAIR a definit valoarea de 1.262 milioane euro (prețuri 2005) ca plafon actualizat de costuri pentru realizarea proiectului în versiunea inițială pe module și a specificat că acesta trebuie finalizat nu mai târziu de 2025. Conducerea FAIR a declarat ca obiectiv al său finalizarea construcției proiectului FAIR în versiunea inițială pe module până în 2022.

Luând în considerare această nouă abordare propusă și noua dată de realizare a proiectului centrului FAIR, consiliile științifice ale FAIR și GSI au reconfirmat faptul că, în ciuda întârzierii proiectului, cazul științific al FAIR rămâne valabil și păstrează un potențial unic pentru descoperiri în toate cele 4 programe de cercetare ale FAIR.

La reuniunea Consiliului FAIR din 29 septembrie 2015 s-a agreat această abordare și s-a confirmat decalajul de finanțare din prezent, în sumă de 248 milioane euro (prețuri 2005). Pentru a se acoperi acest decalaj de finanțare sunt necesare contribuții financiare suplimentare care să fie asigurate de acționari.

Consiliul FAIR a aprobat următoarea propunere cu contribuții financiare ale acționarilor:

Parte Contractantă	Angajamente necesare (milioane euro la nivelul prețurilor din 2005)		
	Total	Până la 30 iunie 2016	Până în 2019
Finlanda	1,2	0,8	0,4
Franța	6,5	4,1	2,4
Germania	173,3	110,5	62,8
India	8,7	5,5	3,2
Polonia	5,8	3,7	2,1
România	2,9	1,8	1,1
Rusia	43,1	27,5	15,6
Slovenia	2,9	1,8	1,1
Suedia	2,4	1,5	0,9
Marea Britanie	1,2	0,8	0,4
Sub-total	248	158	90

Decizia Consiliului FAIR de a crește costul proiectului și de a aduce contribuții suplimentare este în conformitate cu prevederile Convenției FAIR numai atunci când este luată în unanimitate. Angajamentul formal pentru a asigura prima tranșă de 158 milioane euro a fost necesar până la 30 iunie 2016. Diferența de 90 milioane euro trebuie să fie angajată cel mai târziu până în 2019. Va avea loc o evaluare, la solicitarea Consiliului FAIR, înainte de luarea angajamentului pentru cea de-a doua tranșă de fonduri suplimentare.

Conducerea FAIR solicită acționarilor să angajeze fondurile suplimentare necesare pentru finalizarea versiunii MSV a proiectului FAIR. În mod special, este urgentă angajarea primei tranșe care ar permite atingerea obiectivului de reîncepere a lucrărilor de construcție.

La fel ca în toate marile proiecte de infrastructură, pe durata execuției proiectului centrului FAIR este posibil să apară noi oportunități și riscuri legate de aspecte de ordin tehnic, financiar și calendar de execuție. Acestea vor fi atent monitorizate și vor fi luate măsuri adecvate de conducerea FAIR astfel încât să fie fructificate oportunitățile și să fie redus impactul riscurilor. În conformitate cu decizia Consiliului FAIR din 29 septembrie 2015, conducerea FAIR va continua să identifice posibile economii la costuri pe parcursul derulării proiectului și va face eforturi pentru a atrage și alți acționari în proiect cu scopul de a aduce resurse suplimentare.

1[^]1. Proiectul de act normativ transpune legislație comunitară sau creează cadrul pentru aplicarea directă a acesteia

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

2. Schimbări preconizate

Având în vedere situația prezentată anterior, prin prezentul proiect de lege se propune modificarea și completarea legii nr. 307 din 21 noiembrie 2013 pentru ratificarea Convenției cu privire la construirea și exploatarea unui Centru de cercetare în domeniul antiprotonilor și al ionilor în Europa, semnată la Wiesbaden la 4 octombrie 2010.

Modificările avute în vedere la această lege se referă la suplimentarea contribuției României la construirea centrului FAIR cu valoarea de 2,9 milioane euro (la nivelul prețurilor din ianuarie 2005) și prelungirea perioadei de contribuție până în 2022. Totodată, se specifică faptul că plățile anuale ale contribuției în numerar se efectuează conform sumelor de plată repartizate fiecărui stat membru sau partener la proiectul FAIR ce alcătuiesc veniturile la bugetul anual aprobat al proiectului.

Contribuția suplimentară a României la construcția centrului FAIR, cu aceeași schemă de repartizare (1/3 contribuție în numerar și 2/3 contribuție în natură) ca în prezent, în sumă de 2,9 milioane euro la nivelul prețurilor din 2005, echivalentă cu 4,1 milioane euro la nivelul actualizat al prețurilor de la data plății, este planificată a se asigura în două tranșe astfel: 2,5 milioane euro în 2019 și 1,6 milioane euro în 2022.

Conform prevederilor anexei la Convenția FAIR, la art. 6 „Acționarii”, alin. (2), fiecare acționar va subscrie cel puțin 1% din capitalul social. La momentul semnării Convenției FAIR, România a subscris 1,16% din capitalul social (în sumă de 25.000 euro) al companiei FAIR GmbH și are o contribuție, în numerar și în natură, la costurile de construcție egală cu procentul de acțiuni deținute aplicat la costurile totale de construcție ale centrului FAIR. Schema de repartizare a costurilor suplimentare respectă procentul de acțiuni deținute de fiecare acționar.

Precizăm că suplimentarea contribuției României în valoare totală de 2,9 milioane euro (prețuri 2005) permite păstrarea procentului de acțiuni deținute de România.

În caz contrar, conform capitolului VII „Schimbări în acționariat” din anexa la Convenția FAIR, la răscumpărarea sau repartizarea acțiunilor sau a unei cote-părți din acțiunile deținute, acționarul în cauză va beneficia de un aranjament de plată din partea companiei FAIR GmbH egal doar cu quantumul valorii nominale a acțiunilor sale din capitalul social, echivalente cu 291 euro pentru România.

La acest moment, Consiliul FAIR a aprobat o schemă de repartizare a costurilor de funcționare a centrului FAIR cu două variante de calcul și în plus nu se cunoaște decât o valoare estimată a costurilor de exploatare, acestea urmând a fi calculate cu mai mare precizie înainte de darea în folosință a centrului FAIR.

Consiliul FAIR a decis ca aceste costuri de funcționare să fie împărțite pentru durata etapei de dare în exploatare, dar cel puțin pentru primii trei ani de operare, între statele membre sau parteneri conform procentului de acțiuni deținute. Data de început a etapei de dare în exploatare nu se cunoaște, ea urmând a fi stabilită de Consiliul FAIR. Pe cale de consecință, actul normativ în vigoare este completat cu un nou alineat prin care contribuția României la costurile de exploatare (funcționare) ale centrului FAIR se stabilește ulterior prin Hotărâre a Guvernului.

De asemenea, proiectul de lege precizează noua denumire a autorității statului desemnate să reprezinte România în aplicarea Convenției FAIR, respectiv Ministerul Cercetării și Inovării, rezultată ca urmare a stabilirii unor măsuri de organizare la nivelul administrației publice centrale.

3. Alte informații

Nu este cazul.

<u>Secțiunea a 3-a</u>
Impactul socioeconomic al proiectului de act normativ
1. Impactul macroeconomic Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
1^1. Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
2. Impactul asupra mediului de afaceri Sunt create premise favorabile pentru mediul economic și mediul academic din România prin posibilitatea obținerii de contracte de furnizare de bunuri (instalații, echipamente, subansamble, componente, material tehnologic de înaltă performanță, etc.) și servicii în urma participării la licitațiile organizate de centrul FAIR, atât în etapa de construcție cât și în cea de exploatare. Posibilitatea obținerii acestor contracte de către persoanele juridice române poate conduce la întărirea capacității industriale în domenii tehnologice de vârf. Prin implicarea întreprinderilor românești la lucrările de construcție și/sau de exploatare se preconizează că vor fi aduse beneficii României, prin cunoștințele asimilate și noile tehnologii dezvoltate, care pot fi apoi fructificate în economie. Totodată, pot fi oportunități de dezvoltare tehnologică și investiții, în domenii conexe, pentru persoane juridice române care vor comercializa rezultatele cercetărilor desfășurate la centrul FAIR (cum ar fi aparatura medicală legată de terapia cancerului prin iradiere cu ioni grei).
2^1. Impactul asupra sarcinilor administrative Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
2^2. Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3. Impactul social Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
4. Impactul asupra mediului Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
5. Alte informații Nu este cazul.
<u>Secțiunea a 4-a</u>
Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)
Prezentul proiect de act normativ nu are impact financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung. Plata

contribuției, în numerar și în natură, se va efectua din bugetul anual aprobat Ministerului Cercetării și Inovării, în limita fondurilor aprobate cu acest scop.

- mii lei -

Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani
		3	4	5	6	
1	2	3	4	5	6	7
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: i. impozit pe profit ii. impozit pe venit b) bugete locale i. impozit pe profit c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i. contribuții de asigurări	Nu este cazul	Nu este cazul	Nu este cazul	Nu este cazul	Nu este cazul	
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii iii. alte transferuri b) bugete locale: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i. cheltuieli de personal bunuri și servicii	0	0	11.384,5 ¹	0	0	2.276,9
3. Impact financiar, plus/minus, din care: a) buget de stat b) bugete locale	0	0	-11.384,5	0	0	- 2.276,9
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	Posibile contracte de bunuri și servicii obținute în urma participării mediului economic sau a organizațiilor de cercetare la licitațiile organizate de centrul FAIR vor putea aduce venituri la bugetul de stat.					
5. Propuneri pentru a compensa reducerea	Nu este cazul	Nu este cazul	Nu este cazul	Nu este cazul	Nu este cazul	Nu este cazul

¹ Calculat la cursul BNR din 13 martie 2017 (1 euro = 4,5538 lei)

veniturilor bugetare						
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	248 milioane euro (prețuri 2005) x 1,16% = 2,9 milioane euro (prețuri 2005)					
7. Alte informații	Contribuția suplimentară a României la construcția centrului FAIR, în sumă de 2,9 milioane euro la nivelul prețurilor din 2005, echivalentă cu 4,1 milioane euro la nivelul actualizat al prețurilor de la data plății este repartizată astfel: 2,5 milioane euro în 2019 și 1,6 milioane euro în 2022. Fondurile necesare pentru suplimentarea contribuției României la construcția centrului FAIR vor fi asigurate din bugetul de stat alocat Ministerului Cercetării și Inovării în limita fondurilor aprobate cu acest scop.					
<u>Secțiunea a 5-a</u>						
Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare						
1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ: a) acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ; Proiectul de act normativ modifică și completează Legea nr. 307/2013 pentru ratificarea Convenției cu privire la construirea și exploatarea unui Centru de cercetare în domeniul antiprotonilor și al ionilor în Europa, semnată la Wiesbaden la 4 octombrie 2010. b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții. Proiectul de act normativ prevede elaborarea unei Hotărâri de Guvern prin care se stabilește contribuția României la costurile de exploatare (funcționare) ale centrului FAIR. Această dispoziție va fi aplicată de îndată ce Consiliul FAIR va aproba data de început a etapei de dare în exploatare a centrului FAIR, bugetul necesar acoperirii costurilor sale de funcționare precum și varianta de calcul a repartizării costurilor de funcționare.						
1[^]1. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația în domeniul achizițiilor publice Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.						
2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.						
3. Măsurile normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare						

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

6. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 6-a

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

1. Informații privind procesul de consultare cu organizațiile neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate

Proiectul de act normativ a fost supus dezbaterii publice în ședința din 19 mai 2017 organizată la sediul Ministerului Cercetării și Inovării, la care au participat reprezentanții Federației Sindicatelor Lucrătorilor din Cercetare-Proiectare din România și ai Patronatului Român din Cercetare și Proiectare.

2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ

Organizațiile cu care a avut loc consultarea au fost invitate la dezbatere publică în baza Ordinului ministrului cercetării și inovării nr. 131/07.03.2017 privind aprobarea componentei „Grupului de consultare cu partenerii sociali din sectorul de activitate al cercetării științifice și dezvoltării tehnologice” și a Regulamentului de organizare și funcționare a acestuia din cadrul Ministerului Cercetării și Inovării.

3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5. Informații privind avizarea de către:

- a) Consiliul Legislativ
- b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării
- c) Consiliul Economic și Social
- d) Consiliul Concurenței
- e) Curtea de Conturi

Proiectul de act normativ va fi supus avizării Consiliului Legislativ.

6. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 7-a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ

În conformitate cu prevederile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, proiectul de act normativ a fost afișat pe pagina de internet a Ministerului Cercetării și Inovării, la adresa <http://www.research.gov.ro/>, începând cu data de 15 martie 2017, în vederea acordării posibilității societății civile de a formula propuneri și observații.

2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice.

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 8-a

Măsuri de implementare

1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale - înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

2. Alte informații

Nu este cazul.

Față de cele prezentate mai sus, a fost elaborat prezentul proiect de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 307 din 21 noiembrie 2013 pentru ratificarea Convenției cu privire la construirea și exploatarea unui Centru de cercetare în domeniul antiprotonilor și al ionilor în Europa, semnată la Wiesbaden la 4 octombrie 2010, pe care îl propunem spre aprobare.

MINISTERUL CERCETĂRII ȘI INOVĂRII

Ministru

Șerban-Constantin VALECA

Avizează,

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE

Ministru

Teodor-Viorel MELEȘCANU

MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE

Ministru

Viorel ȘTEFAN

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Ministru

Tudorel TOADER